

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н.КАРАЗІНА

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни

«САНАТОРНО-КУРОРТНА СПРАВА»

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальність 242 «Туризм»

освітня програма «Туризм»

спеціалізація _____

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: ст. викл. Волкова І.І.

1. Навчальний контент

Тема 1. Курортологія.

Курортна справа. Природні лікувальні ресурси. Курортологія. Бальнеологія. Бальнеотерапія. Мінеральні води. Фізико-хімічні особливості мінеральних вод. Мінеральні води для зовнішнього і внутрішнього застосування. Класифікація мінеральних вод. Основні бальнеологічні групи мінеральних вод. Хлоридно-натрієві води. Бромні, йодні і йодобромні води. Вуглекислі води. Сірководневі (сульфідні) води. Радонові (радіоактивні) води. Кременисті термальні води. Залізисті води. Миш'яковмісні води. Борвмісні води. Фізико-хімічні властивості мінеральних вод, застосування та вплив на організм людини, показання для лікування.

Грязелікування. Лікувальні грязі. Сульфідні мулові грязі. Сапропелеві (прісноводі мули) грязі. Торф'яні грязі. Глинисті мули. Сопкові грязі. Гідротермальні грязі. Фізико-хімічні властивості лікувальних грязей, застосування та вплив на організм людини, показання для лікування. Протипоказання при грязелікуванні.

Кліматолікування та інші методи лікування. Кліматотерапія. Аеротерапія. Геліотерапія. Гідропроцедури. Режим рухової активності. Лікувальне харчування. Індивідуальний режим. "Перетворені чинники". Комплексний характер санаторно-курортного лікування. СПА та Велнес.

Тема 2. Рекреація та рекреаційна діяльність.

Основний категорійний апарат: вільний час, дозвілля, відпочинок, рекреація, рекреант, рекреаційні умови, рекреаційні ресурси, рекреаційний потенціал, рекреаційна територія, рекреаційний об'єкт, рекреаційний простір, рекреаційна ємкість, рекреаційне навантаження, рекреаційний час, рекреаційні заняття, рекреаційна система, рекреаційні потреби суспільства, рекреаційний комплекс тощо. Рекреація як сфера господарчої діяльності, її місце в розвитку національних економік. Сутність і значення рекреаційної діяльності.

Рекреаційні заняття та їх групи. Елементарні рекреаційні заняття. Тип рекреаційної діяльності. Цикл рекреаційної діяльності. Життєвий цикл рекреаційної діяльності. Форми рекреації та їх функції. Класифікація рекреаційної діяльності. Основні суспільні функції рекреаційної діяльності: медико-біологічна, соціокультурна, економічна, політична, екологічна. Типи рекреаційних комплексів та їх класифікації.

Тема 3. Типологія курортів

Лікувально-оздоровчої місцевості. Курортні місцевості. Курорт. Основні вимоги до курортів. Типи курортів: за лікувальними факторами, за функціональним використанням, за рекреаційним режимом, за характером оздоровчого впливу, за медичним профілем, за географічним місцезнаходженням, за значенням, за тривалістю експлуатації, за віковим складом, за відомчим підпорядкуванням, за відношенням до систем розселення, за потужністю. 7 основних типів курортів. Основний профіль лікування на бальнеологічних курортах. Показання до лікування на грязьових курортах. Біологічна дія клімату. Різноманітність кліматичних курортів відповідно до природних ландшафтно-кліматичних зон. Приморський тип кліматичного курорту та характеристика приморського клімату. Гірський клімат та особливості впливу його на організм. Вологий лісовий клімат. Посушливий степовий і пустинний клімат. Ландшафтотерапія. Спелеотерапія. Спра курорти.

Тема 4. Санаторно-курортні заклади

Курортна інфраструктура. Курортне господарство. Санаторно-курортні заклади. Санаторії, їх спеціалізація і типи. Загальнокурортна лікувально-діагностична база. Спеціалізовані санаторні дитячі табори. Санаторії-профілакторії. Амбулаторно-курортне лікування. Пансіонати з лікуванням. Бальнеогрязелікарні з поліклінікою. Курортна поліклініка. Спеціалізовані відділення доліковування. Пансіонати і будинки відпочинку. Бази відпочинку. Дитячі оздоровчі табори. Спра центри.

Тема 5. Історія розвитку санаторно-курортної справи в світі

Перші курортні споруди в країнах древнього світу – Індії, Древній Греції. Бальнеологічні курорти у Римській імперії. Занепад курортної справи в грізний час епохи Середньовіччя в Європі. Відроджування водолікування в XIII ст. Відновлення курортів Німеччини і створення їх в Чехії. будівництва, Устаткування і експлуатація курортних установ у XV - XVI ст. Формування науково-курортологічного підходу до курортної справи у XV - XVII ст. Перші законодавчі заходи до впорядкування форм і методів лікування у XVII ст. Застосовування лікування водою в різних країнах Європи у XVIII ст. Інтенсивний розвиток європейських курортів на основі комерційного підходу в XVIII - XIX ст. Широке застосування грязелікування у XVIII ст. Закладення бальнеокліматології в XVIII ст. та застосування гідротерапії у XIX ст. Офіційне відкриття більшості сучасних європейських курортів в XIX ст. - на початку XX ст. Заснування національних і міжнародних суспільств в другій половині XIX і першій половині XX ст. і створення наукових застав в початку XX ст. Друга половина XX ст. – створення Міжнародної федерації у курортній справі та справжньої курортної індустрії.

Тема 6. Історія розвитку санаторно-курортної справи в Україні

Використання природних чинників з метою лікування у Криму до нашої ери та в період древньогрецьких міст-держав. Використання з лікувальною метою ропи і грязі у Криму у XIII ст. н.е. Заснування перших українських курортів в XV-XVI ст. на території сучасної Львівської області. Використання лікувальних вод у лікувальних закладах Закарпаття у XVI-XVII ст. Заснування у Закарпатті бальнеологічних курортів у 18 ст. Заснування багатьох бальнеологічних, грязьових і приморських курортів в Україні у I половині XIX ст. на території нинішніх, Закарпатської, Одеської, Донецької областей. Створення курортів у другій половині XIX ст. у Львівській, Харківській областях, Закарпаття і в Криму. Розвиток приморських кліматичних курортів на

Південному березі Криму та в Причорномор'ї з кінця XIX ст. Створення національних і міжнародних суспільств у другій половині XIX і першій половині XX ст. та заснування нових курортів у Запорізькій та Полтавській областях. Санаторно-курортна діяльність у 20-ті роки XX ст. Реконструкція курортів Південного берегу Криму у 30-ті роки XX ст.. Ущерб санаторно-курортній справі у повоєнні роки 1941-45 рр. Відновлення курортів та санаторно-курортної інфраструктури у післявоєнні роки та відкриття нових санаторіїв у Закарпатті. Активна розбудова матеріальної бази у 70-ті - 80-ті рр. Економічна криза у 90-х роках. Стабілізування і якісне реформування курортного комплексу країни в 2000-х роках.

Тема 7. Територіальна організація санаторно-курортної справи в світі

Бальнеолікування в країнах Західної Європи (Німеччині, Франції, Австрії, Швейцарії). Бальнеолікування в країнах Центральної Європи (Чехія, Словаччина, Угорщина, Польща, Румунія, Болгарія). Бальнеолікування в країнах Південної Європи (Італія, Словенія, Греція). Бальнеолікування в країнах Східної Європи (Росія, Латвія, Білорусь, Грузія, Вірменія, Азербайджан, Туркменістан). Грязелікування в світі. Кліматолікування в світі. Приморська рекреація в Середземноморському, Азово-Чорноморському, Близькосхідному, Карибському, Південно- та Південно-східно-Азіатському регіонах. Гірська рекреація в Альпійському, Піренейському, Карпатському, Скандинавському, Кавказькому, Кордільєрському регіонах.

Тема 8. Територіальна організація санаторно-курортної справи в Україні

Бальнеолікування в Україні. Мінеральні води і їх розміщення по території України. Курорти на хлоридних натрієвих водах. Курорти на вуглекислих мінеральних водах. Курорти на сірководневих (сульфідних) водах. Курорти на миш'яквмістовних водах. Курорти на мінеральних водах з високим вмістом органічних речовин. Курорти на радонових (радіоактивних) водах. Курорти на крем'янистих термальних водах. Курорти на залізистих мінеральних водах. Лікувальні грязі на території України. Курорти на торф'яних грязях

(лікувальних торфах). Курорти на мулових сульфідних приморських, сульфідних морських, сульфідних материкових грязях. Кліматолікування в Україні. Приморські кліматичні курорти, Гірські кліматичні курорти. Рівнинні кліматичні курорти у лісовій, лісостеповій та степовій зонах. Спелеотерапія в Україні. Приморська, гірська та рівнинна рекреація. Спа та Велнес в санаторно-курортних підприємствах.

Тема 9. Розвиток санаторно-курортної справи в Україні

Структура санаторно-курортних закладів України. Розподіл закладів за формами власності. Кількісні характеристики санаторно-курортних закладів. Динаміка розвитку санаторно-курортних закладів в Україні. Розподіл санаторно-курортних закладів по території України. Лікувальні заклади. Санаторії України, розподіл за регіонами та спеціалізацією. Пансіонати з лікуванням. Санаторії-профілакторії. Курортні поліклініки. Бальнеогрязелікарні. Оздоровчі заклади. Пансіонати, бази відпочинку та дитячі оздоровчі табори. Характеристика місткості санаторно-курортних закладів. Туристичні потоки з метою лікування та оздоровлення. Фінансові показники санаторно-курортної діяльності. Характеристика кадрового складу галузі.

Тема 10. Розвиток санаторно-курортної справи у регіонах України

Розвиток санаторно-курортної справи у Карпатському регіоні. Розвиток санаторно-курортної справи у Азово-Чорноморському регіоні. Розвиток санаторно-курортної справи у Подільському регіоні. Розвиток санаторно-курортної справи у Столичному регіоні. Розвиток санаторно-курортної справи у Поліському регіоні. Розвиток санаторно-курортної справи у Придніпровському регіоні. Розвиток санаторно-курортної справи у Слобожанському регіоні. Розвиток санаторно-курортної справи у Донецькому регіоні.

Рекомендована література

Основна література

1. Барчуков И.С. Санаторно-курортное дело : учеб. пособие / И.С. Барчуков .— М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012 .
2. Ветитнев А. М., Журавлева Л. Б. Курортное дело: учебное пособие / А. М. Ветитнев, Л. Б. Журавлева. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.
3. Ветитнев А. М. Лечебный туризм / А. М. Ветитнев, А. С. Кусков. М.:ФОРУМ, 2010.— 592 с.
4. Ветитнев, Александр Михайлович. Лечебный туризм : [учеб. пособие по направлению подгот. 100201 "Туризм" и по специальности 100103 "Соц.-культур. сервис и туризм"] / А. М. Ветитнев, А. С. Кусков. - Москва : Форум, 2010. - 590 с.
5. Кусков, Алексей Сергеевич. Курортология и оздоровительный туризм : учеб. пособие / А. С. Кусков, О. В. Лысикова. - Ростов-на-Дону : Феникс, 2004. - 317 с.
6. Курортное дело : организация, оздоровление, экология и безопасность: учебник / А. С. Кусков, А. В. Иванов, И. А. Яшков [и др.] ; под ред. А. В. Иванова. - Москва : Университетская книга, 2010 (Саратов). – 377.
7. Стафійчук В.І. Рекреація: навчальний посібник. / В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, 2006. – 264 с.
8. Сухарев, Евгений Евгеньевич. Курортное дело : учеб. пособие / Е. Е. Сухарев. — М.: Издательство «Омега-Л», 2009.
9. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навчальний посібник / Н.В.Фоменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

Допоміжна література

1. Полторанов В.В., Слуцкий С.Я. Здравницы профсоюзов СССР: справочник. / В.В. Полторанов, С.Я. Слуцкий – М.: Профиздат, 1986. – 704 с.
2. Справочник по санаторно-курортному отбору: справочник / под ред. В.М. Боголюбова – М., Медицина, 1986. – 526 с.

1. Шалковский И.Г. Профсоюзные здравницы Украины: справочник / И.Г. Шалковский, Т.Д. Голуб, Л.Т. Жарникова – К.: Здоровье, 1987. – 328 с.
4. Федунь О.В. Бальнеологічні ресурси Прикарпаття. – Львів: ВНТЛ, 1999.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Бабкин О.В. Специальные виды туризма./ О.В. Бабкін.- Ростов-на-Дону: Фенікс, 2008.- 252 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: tourlib.net/books_tourism/babkin07.htm
2. Курорти та санаторії України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sankurort.ua/>
3. Мальська М.П., Антонюк Н.В. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк - К., 2008. — 661 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/.../turizm/likuvalno-ozdorovchiy_tur.
4. Набедрик В. А. География лечебного туризма в Европе (Модели развития и трансформационные процессы): – автореф. дис. ... канд. геогр. Наук. – М., 2005. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/geografiya-lechebnogo-turizma-v-evrope-modeli-razvitiya-i-transformatsionnye-protsessy>
5. Статистика послуг та соціальних програм – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.org/uk/druk/katalog/kat_u/publposl_u.htm
4. Офіційний сайт Державного агентства України з туризму та курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http :/www. tourism.gov.ua](http://www.tourism.gov.ua)
5. Сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Сайт готелів та санаторіїв України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uahotels.info/>
7. Статистичний бюлетень України за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Туристична діяльність в Україні – Київ: Державна служба статистики України, 2018. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

8. Рейтинги санаториїв України [Електронний ресурс] . – Режим доступу: naftusia.com

2. Плани практичних(семінарських) занять, завдання самостійної роботи:

Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи формування рекреаційних комплексів та їх типи Визначення поняття рекреаційний комплекс. Етапи та стадії формування територіальних рекреаційних комплексів. Типи рекреаційних комплексів та їх класифікації. Рекреаційні потреби як основа територіальної організації рекреаційної діяльності. Їх види (суспільні, групові та індивідуальні) та взаємодія. Фактори формування рекреаційних потреб. Рекреаційний попит як основний фактор формування рекреаційних комплексів. Роль ціни як фактора, що реалізує попит на рекреаційні послуги. Взаємозв'язок рекреаційних потреб і географічних особливостей території. Рекреаційно-ресурсний потенціал - основа формування рекреаційних комплексів. Атрактивність.	2
2	Рекреаційне районування світу й України Сутність рекреаційного районування. Мета та його завдання. Фактори і умови формування рекреаційних районів. Характерні головні ознаки рекреаційного району. Одиниці сучасного рекреаційного районування. Поняття про рекреаційні регіони, райони, підрайони, зони, центри, їхній розмір та значущість. Характеристика існуючого рекреаційного районування світу, регіонів, країн. Приклади рекреаційного районування України. Сучасний стан і проблеми розвитку основних рекреаційних регіонів світу: приморських, гірських, річкових, озерних, еколого-туристичних тощо.	2
3	Європа - провідний рекреаційний регіон світу Фактори розвитку рекреаційного господарства в регіоні. Оцінка комплексу рекреаційних ресурсів. Особливості та етапи розвитку рекреаційного обслуговування, його сучасний стан. Групи країн Європи за характером і рівнем рекреаційного розвитку. Найбільші національні рекреаційні системи: високорозвинених урбанізованих країн Європи. Характеристика Північноєвропейського, Альпійського, Середземноморського, Причорноморського рекреаційних регіонів. Основні їх курорти та туристичні центри.	10
4	Специфіка формування і розвитку рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії	6

	Місце і значення регіону в розвитку рекреації і туризму світу. Нерівномірність рекреаційного розвитку країн Азії. Рекреаційно-ресурсний потенціал і соціально-економічні фактори розвитку рекреаційних комплексів. Особливості формування, спеціалізація і розвиток рекреаційних комплексів Азії: Південно-Західного, Південно-Східного, Центрального, Південноазійського регіонів. Характеристика рекреаційного комплексу окремих країн (Китаю, Індії, Індонезії, Японії тощо).	
5	Розвиток рекреаційних комплексів американського континенту Склад регіону та його місце у світі за основними рекреаційно-туристичними показниками. Умови формування і розвитку рекреаційної індустрії, її територіальна диференціація, проблеми ресурсозбереження. Досвід США в організації національних парків. Туристські стежини як форма рекреаційного використання території. Значення внутрішнього туризму в розвитку рекреаційних комплексів Північної Америки. Характеристика основних рекреаційних регіонів США і Канади. Основні принципи управління та розвитку галузі «дозвілля» в США. Своєрідність рекреаційного потенціалу і його значення в економіці країн Латинської Америки. Проблеми рекреаційного освоєння Карибського регіону. Рекреація і туризм Центральноамериканського регіону. Можливості розвитку рекреаційних комплексів країн Південної Америки. Специфіка розвитку рекреаційної діяльності окремих країн (Бразилії, Мексики, Куби, Аргентини тощо).	4
6	Рекреаційні комплекси країн Африки Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки на сучасному етапі. Рекреаційні ресурси та соціально-економічні фактори формування та розвитку туристично-рекреаційних комплексів країн Африки. Функціональні типи домінуючих рекреаційних комплексів та їхня характеристика. Територіальна структура рекреаційно-туристичної індустрії. Аналіз розвитку рекреаційних регіонів (Північного, Східного, Західного, Південного й Острівного). Економічні проблеми рекреаційного природокористування.	2
7	Рекреаційні комплекси Австралії та Океанії Умови і фактори формування рекреаційних комплексів. Аналіз ресурсно-рекреаційного потенціалу. Види та рівень розвитку рекреаційно-туристського обслуговування в Австралії. Регіональна структура приїжджаючих рекреантів і туристів. Основні рекреаційні райони та центри Австралії. Спеціалізація рекреаційних комплексів Океанії.	2
8	Формування та регіональні проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України Характеристика рівня розвитку рекреаційної галузі, її функціональна структура та територіальна організація. Значення розвитку рекреації та туризму для підвищення рівня економічного розвитку регіонів України. Основні рекреаційні системи України, регіони та комплекси: Карпатський, Азово-Чорноморський регіон,	2

	Придніпровський, Поділля та Полісся, Слобожанський. Характеристика їх курортів та туристських центрів, перспективи подальшого розвитку.	
	Разом	30

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Курортологія 1. Курортна справа. Природні лікувальні ресурси. Курортологія. 2. Бальнеологія. Бальнеотерапія. Мінеральні води. 3. Фізико-хімічні особливості мінеральних вод. 4. Класифікація мінеральних вод. 5. Грязелікування. 6. Типи лікувальних грязей. 7. Фізико-хімічні властивості лікувальних грязей, застосування та вплив на організм людини, показання для лікування. 8. Протипоказання при бальнеолікуванні і грязелікуванні. 9. Кліматолікування та інші методи лікування. 10. СПА та Велнес.	6
2	Рекреація та рекреаційна діяльність 1. Основний категорійний апарат. 2. Рекреація як сфера господарчої діяльності, її місце в розвитку національних економік. 3. Сутність і значення рекреаційної діяльності. 4. Рекреаційні заняття та їх групи. 5. Форми рекреації та їх функції. 6. Класифікація рекреаційної діяльності. 7. Основні суспільні функції рекреаційної діяльності: медико-біологічна, соціокультурна, економічна, політична, екологічна. 8. Типи рекреаційних комплексів та їх класифікації.	2
3	Типологія курортів та організація рекреаційних територій 1. Лікувально-оздоровчої місцевості. Курортні місцевості. 2. Курорт. Основні вимоги до курортів. 3. Типи курортів. 4. Основні типи курортів. 5. Різноманітність кліматичних курортів відповідно до природних ландшафтно-кліматичних зон. 6. Ландшафтотерапія. Спелеотерапія. Spa курорти.	2
4	Типи санаторно-курортних закладів 1. Курортна 2. Санаторно-курортні заклади. 3. Санаторії, їх спеціалізація і типи. 4. Санаторії-профілакторії. 5. Пансіонати з лікуванням. 6. Бальнеогрязелікарні з поліклінікою. Курортна поліклініка. Спеціалізовані відділення доліковування. 7. Пансіонати і будинки відпочинку. 8. Бази відпочинку. 9. Дитячі оздоровчі табори. 10. Spa центри.	2
5	Історія розвитку санаторно-курортної справи в світі 1. Перші курортні споруди в країнах древнього. 2. Бальнеологічні курорти у Римській імперії. 3. Занепад курортної справи в грізний час епохи Середньовіччя в Європі. 4. Відроджування водолікування. 5. Формування науково-курортологічного підходу до курортної справи. 6.	2

	Інтенсивний розвиток європейських курортів на основі комерційного підходу в XVIII - XIX ст. 7. Широке застосування грязелікування у XVIII ст. 8. Закладення бальнеокліматології в XVIII ст. та застосування гідротерапії у XIX ст. 9. Офіційне відкриття більшості сучасних європейських курортів в XIX ст. - на початку XX ст. 10. Заснування національних і міжнародних суспільств і створення наукових застав.	
6	Історія розвитку санаторно-курортної справи в Україні 1. Використання природних чинників з метою лікування у Криму в давні часи та середньовіччя. 2. Заснування перших українських курортів в XV-XVI ст. 3. Використання лікувальних вод у лікувальних закладах. 4. Заснування багатьох бальнеологічних, грязьових і приморських курортів в Україні у I половині XIX ст. 5. Створення курортів у другій половині XIX ст. 6. Розвиток приморських кліматичних курортів. 7. Створення національних і міжнародних суспільств 8. Санаторно-курортна діяльність у 20-т- 30-ті роки XX ст. 9. Відновлення курортів та санаторно-курортної інфраструктури у післявоєнні 10. Активна розбудова матеріальної бази у 70-ті - 80-ті рр. 11. Економічна криза у 90-х роках та стабілізування і якісне реформування курортного комплексу країни в 2000-х роках.	2
7	Територіальна організація санаторно-курортної справи в світі 1. Бальнеолікування в країнах Західної. 2. Бальнеолікування в країнах Центральної Європи. 3. Бальнеолікування в країнах Південної Європи. 4. Бальнеолікування в країнах Східної Європи. 5. Грязелікування в світі. 6. Кліматолікування в світі. 7. Приморська рекреація в світі. 8. Гірська рекреація.	4
8	Територіальна організація санаторно-курортної справи в Україні 1. Бальнеолікування в Україні. 2. Грязелікування на території України. 3. Кліматолікування в Україні. 4. Приморські кліматичні курорти. 5. Гірські кліматичні курорти. 6. Рівнинні кліматичні курорти у лісовій, лісостеповій та степовій зонах. 7. Спелеотерапія в Україні. 8. Приморська, гірська та рівнинна рекреація. 9. Спа та Велнес в санаторно-курортних підприємствах.	2
9	Розвиток санаторно-курортної справи в Україні 1. Структура санаторно-курортних закладів України. 2. Розподіл закладів за формами власності. 3. Кількісні характеристики санаторно-курортних закладів. 4. Динаміка розвитку санаторно-курортних закладів в Україні. 5. Розподіл санаторно-курортних закладів по території України. 6. Лікувальні заклади. 7. Оздоровчі заклади. 8. Туристичні потоки з метою лікування та оздоровлення. 9. Фінансові показники санаторно-курортної діяльності.	2
10	Розвиток санаторно-курортної справи у регіонах України 1. Розвиток санаторно-курортної справи у Карпатському регіоні. 2. Розвиток санаторно-курортної справи у Азово-Чорноморському регіоні. 3. Розвиток санаторно-курортної справи у Подільському регіоні. 4. Розвиток санаторно-курортної справи у Столичному регіоні. 5. Розвиток санаторно-курортної справи у Поліському регіоні. 6. Розвиток санаторно-курортної справи у Придніпровському регіоні. 7. Розвиток	2

	санаторно-курортної справи у Слобожанському регіоні. 8. Розвиток санаторно-курортної справи у Донецькому регіоні.	
	Разом	26

6. Індивідуальні завдання

Контрольна робота за темою «Розвиток санаторно-курортної справи у регіонах України» (за вибором)». Об'єм роботи – 15 стор. Структура роботи – вступ, 2 розділи (1 – розвиток лікувально-оздоровчого туризму в регіоні, 2 – розвиток рекреаційного туризму в регіоні), висновки, список використаної літератури, додатки.

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:

Завдання 1.

Умови виконання: Визначите чи вірно приведені нижче твердження.

1. За лікувальними факторами:

грязьові	ТАК	НІ
лікувальні	ТАК	НІ
бальнеологічні	ТАК	НІ
реабілітаційні	ТАК	НІ
кліматичні	ТАК	НІ
оздоровчі	ТАК	НІ

Завдання 2.

Умови виконання. Знайдіть правильну відповідь.

1. Типи курортів за лікувальними факторами:

- а) бальнеологічні; б) лікувальні; в) реабілітаційні; г) грязьові;
д) оздоровчі; є) кліматичні

2. Основний лікувальний профіль курортів Трускавець, Миргород, Березівські мінеральні води та Поляна:

- а) серцево-судинна система; б) гінекологічні захворювання; в) органи руху;
г) периферична нервова система; д) органи дихання; є) органи травлення; ж) урологічні захворювання; з) центральна нервова система

Завдання 3.

Умови виконання. Знайдіть правильну відповідь.

1. Найстарішим курортом України є _____ у _____ області, який був заснований у _____ р. Через два роки у цій області був заснований ще один курорт _____.

Завдання 4.

Умови виконання: Укажіть правильну відповідь

- Бердянськ а) Бальнеологічний курорт
 б) Грязевий курорт
 в) Кліматичний курорт

4. Завдання семестрового письмового залікової роботи:

Питання до заліку

1. Курортна справа. Природні лікувальні ресурси. Курортологія.
2. Бальнеологія. Бальнеотерапія. Мінеральні води.
3. Фізико-хімічні особливості мінеральних вод.
4. Мінеральні води для зовнішнього і внутрішнього застосування.
5. Класифікація мінеральних вод. Основні бальнеологічні групи мінеральних вод.

6. Хлоридно-натрієві води.
7. Бромні, йодні і йодобромні води.
8. Вуглекислі води.
9. Сірководневі (сульфідні) води.
10. Радонові (радіоактивні) води.
11. Кременисті термальні води.
12. Залізисті води.
13. Миш'яковисті води.
14. Борвмісні води.
15. Протипоказання для застосування деяких типів мінеральних вод.
16. Грязелікування. Лікувальні грязі.
17. Сульфідні мулові грязі.
18. Сапропелеві (прісноводі мули) грязі.
19. Торф'яні грязі.
20. Глинисті мули.
21. Сопкові грязі.
22. Гідротермальні грязі.
23. Фізико-хімічні властивості лікувальних грязей, застосування та вплив на організм людини, показання для лікування. Протипоказання при грязелікуванні.
24. Кліматолікування та інші методи Аеротерапія. Геліотерапія. Гідропроцедури. лікування. Кліматотерапія.
25. Режим рухової активності. Лікувальне харчування. Індивідуальний режим. "Перетворені чинники". СПА та Велнес.
26. Сутність і значення рекреаційної діяльності.
27. Рекреаційні заняття та їх групи. Елементарні рекреаційні заняття.
28. Рекреаційні заняття та їх групи. Елементарні рекреаційні заняття. Тип рекреаційної діяльності. Цикл рекреаційної діяльності. Життєвий цикл рекреаційної діяльності.
29. Форми рекреації та їх функції. Класифікація рекреаційної діяльності.

30. Основні суспільні функції рекреаційної діяльності: медико-біологічна, соціокультурна, економічна, політична, екологічна.
31. Типи рекреаційних комплексів та їх класифікації.
32. Курортні місцевості. Курорт.
33. Основні вимоги до курортів.
34. Типи курортів.
35. Основний профіль лікування на курортах.
36. Курортна справа у Давньому світі.
37. Курортна справи в епоху Середньовіччя.
38. Відродження курортної справи у пізньому Середньовіччі.
39. Розвиток курортної справи з 16 по 20 ст.
40. Заснування перших українських курортів в XV-XVI ст.
41. Заснування у Закарпатті бальнеологічних курортів.
42. Заснування багатьох бальнеологічних, грязьових і приморських курортів в Україні у I половині XIX ст.
43. Створення курортів у другій половині XIX - на початку ХХІ ст.
44. Санаторно-курортна діяльність у 20-30-ті роки ХХ ст.
45. Санаторно-курортна діяльність у 20-30-ті роки ХХ ст.
46. Санаторно-курортна діяльність у 508-ті роки ХХ ст.
47. Бальнеолікування в країнах Західної Європи.
48. Бальнеолікування в країнах Центральної Європи.
49. Бальнеолікування в країнах Південної Європи.
50. Бальнеолікування в країнах Східної Європи.
51. Грязелікування в світі.
52. Кліматолікування в світі.
53. Приморська рекреація в Середземноморському регіоні.
54. Приморська рекреація в Азово-Чорноморському регіоні.
55. Приморська рекреація в Близькосхідному, Карибському, Південно- та Південно-східно-Азіатському регіонах.
56. Гірська рекреація в світі.
57. Бальнеолікування в Україні.

58. Мінеральні води і їх розміщення по території України.
59. Лікувальні грязі на території України.
60. Кліматолікування в Україні.
61. Структура санаторно-курортних закладів України.
62. Кількісні характеристики санаторно-курортних закладів. Динаміка розвитку санаторно-курортних закладів в Україні.
63. Розподіл санаторно-курортних закладів по території України.
64. Санаторно-курортні підприємства.
65. Фінансові показники санаторно-курортної діяльності.
66. Розвиток санаторно-курортної справи у Карпатському регіоні.
67. Розвиток санаторно-курортної справи у Азово-Чорноморському регіоні.
68. Розвиток санаторно-курортної справи у Подільському регіоні.
69. Розвиток санаторно-курортної справи у Столичному регіоні.
70. Розвиток санаторно-курортної справи у Поліському регіоні.
71. Розвиток санаторно-курортної справи у Придніпровському регіоні.
72. Розвиток санаторно-курортної справи у Слобожанському регіоні.
73. Розвиток санаторно-курортної справи у Донецькому регіоні.

Приклад екзаменаційного білету:

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра туристичного бізнесу

Напрямок підготовки 6.140103 «Туризм»

Семестр 7

Навчальна дисципліна: Санаторно-курортна справа

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1

1. Бальнеологія як напрямок курортології. (5 балів).
2. Розвиток санаторно-курортної справи в Західній Європі (15 балів).
3. Розвиток санаторно-курортної справи в Карпатському регіоні (10 балів).

4. Тести (10 балів).

Затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу

Протокол №1 від 26 серпня 2016 р.

Зав. кафедрою _____ (А. Ю. Парфіненко) Екзаменатор _____ (ст. викл. І.І.Волкова)

Зав. кафедрою _____ Парфіненко А.Ю. Екзаменатор _____ ст. викл. Волкова І.І.

Приклад тестів:

1. Лікувально-оздоровчі курорти Чехії :

- А. Яхимов;
- Б. Енген;
- В. Аххен;
- Г. Хевіз;
- Д. Бадгастайн.

2. Купально-пляжного туризму Турції:

- А. Паламос;
- Б. Ріміні;
- В. Албена;
- Г. Фетхіє;
- Д. Албуфейра.

3. Бальнеологічні курорти України:

- А. Кирилівка
- Б. Скадовськ
- В. Східниця
- Г. Слав'янськ
- Д. Одеса